

Tietopyyntöön ja tiedusteluihin vastaaminen

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerille 15.7.2024 osoittamassaan kantelussa Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialan menettelyä kahdessa tiedonhallinnan asiantuntijan rekryointiprosessissa siltä osin kuin sitä ei tutkita Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueella ja Tietosuojavaltuutetun toimistossa, joissa hän on ilmoittanut asian olleen vireillä. Lisäksi kantelija on arvostellut kantelussaan tarkemmin yksilöimällään tavalla asiaan liittyneiden tietopyyntöjensä käsittelyä ja tiedusteluihin vastaamista.

Kantelija on lähettänyt useita lisäkirjoituksia.

SELVITYS

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on 1.11.2024 antanut siltä pyytämäni lausunnon ja selvityksen, jonka liitteenä on sen tiedonhallinnan selvitys.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta on hankittu sen 7.4.2025 kantelijan muistutukseen antama vastaus. Tietosuojavaltuutetun toimistosta 21.8.2025 saadun tiedon mukaan kantelijan kantelussaan mainitsema asia on siellä edelleen vireillä.

VASTINE

Kantelija on antanut hankitusta selvityksestä vastineensa ja täydentänyt sitä useita kertoja.

RATKAISU

Sovellettavat oikeusohjeet

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 14 §:n 4 momentin mukaan asiakirjan antamista koskeva asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Hallintolain (434/2003) 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Selvitys

Helsingin kaupungin selvityksen mukaan kantelijan useita eri tietoja sisältäneeseen rekrytointiasiaa koskevaan tietopyyntöön on vastattu 10.5.2024. Kantelijalle oli tuolloin toimitettu hänen pyytämänsä tiedot ja päätös tietojen luovuttamatta jättämisestä valitusosoituksineen. Päätös tietojen luovuttamatta jättämisestä oli koskenut tehtäviin valittuja koskevia päätöksiä muutoksenhaquhjeineen, tehtäviin valittavia koskevia päätösesityksiä ja niiden esityksiä ja esittelymuistioita sekä kaikkia hakijoiden vertailuja ja pisteytyksiä. Luovuttamatta jättämisen perusteena oli ollut se, että kaupungin hallussa ei ollut sellaista asiakirjaa, josta pyydetyt tiedot olisivat ilmenneet.

Mainitusta vastauksesta oli selvityksen mukaan inhimillisen virheen vuoksi jäänyt puuttumaan kantelijan pyytämät rekrytointijärjestelmään tehdyt merkinnät. Kantelija oli niiden osalta uudistanut pyyntönsä 10.5.2024. Tiedot oli toimitettu kantelijalle 16.8.2024.

Kantelija oli lisäksi 13.5.2024 esittänyt lisäkysymyksiä valinnan perusteluista, joihin hän ei kaupungin erehdyksen vuoksi ollut saanut vastausta. Kantelija oli edelleen 29.5.2024 pyytänyt selvitystä siitä, mihin oli perustunut hänelle esitetty vaatimus lähetettyjen asiakirjojen hävittämisestä ja kielto niiden tulostamisesta, sekä mihin yksilöityihin asiakirjoihin vaatimus ja kielto nimienomaisesti kohdistuivat. Helsingin kaupunki ei ollut vastannut myöskään näihin kantelijan esittämiin kysymyksiin.

Helsingin kaupungin selvityksen mukaan kantelija oli 17.5.2024 pyytänyt uudestaan rekrytointeihin liittyviä viranhaltijoiden tai toimielimien päätöksiä sekä päätösesityksiä ja niiden perustelumustioita. Näiltä osin asia oli jo aiemmin ratkaistu päätöksellä 8.5.2024.

Helsingin kaupungin selvityksen mukaan kantelija oli hakenut kahteen määräaikaiseen työsuhteeseen tehtävään. Kaupunki on todennut, ettei työsopimuslaki edellytä viranhaltijapäätöksen laatimista työsuhteeseen tehtävään ottamisesta. Helsingin kaupunki ei tee työsopimukseen ottamisesta erillistä päätöstä, minkä vuoksi siihen liittyvää päätösesitystä tai sen perustelumustiota ei ole olemassa. Kantelijalle oli ilmoitettu molempien tehtävien kohdalla tehdystä valinnasta 26.4.2024. Valinnat molemmissa rekrytointeissa oli tehty samanaikaisesti.

Helsingin kaupunki on selvityksessään myöntänyt kantelun aiheelliseksi siltä osin, kun kantelija ei edellä todetuin tavoin ollut saanut pyytämiään vastauksia ja puuttuvien tietojen toimittamisen osalta oli ylitetty julkisuuslaissa säädetty määräaika. Se on todennut, etteivät hallinnon palveluperiaate ja neuvontavelvoite ole kaikilta osin kantelijan kohdalla toteutuneet, koska kantelija ei ole saanut vastausta yhteydenottoihinsa 13.5. ja 29.5.2024. Helsingin kaupunki on pahoitellut tapahtunutta ja todennut kiinnittävänsä jatkossa huomiota siihen, että kaikkiin tiedusteluihin vastataan ja lakisääteisiä määräaikoja noudatetaan.

Arviointi ja toimenpiteet

Helsingin kaupunki on vastannut kantelijan laajaan tietopyyntöön pääosin julkisuuslain pääsääntönä edellyttämässä kahden viikon ajassa. Kerrottuun 10.5.2024 annettuun vastaukseen oli sisällytynyt päätös tietojen luovuttamatta jättämisestä siltä osin, kun kaupungilla ei ole ollut hallussaan kantelijan pyytämiä asiakirjoja. Vastauksesta oli kuitenkin jäänyt puuttumaan kantelijan pyytämät rekrytointijärjestelmään tehdyt merkinnät. Kantelija oli huomauttanut puutteesta kaupungille, joka oli toimittanut unohtuneet tiedot 16.8.2024 eli yli kolmen kuukauden kuluttua uudistetusta tietopyynnöstä ja lähes neljän kuukauden kuluttua alkuperäisestä tietopyynnöstä. Tietopyyntöä ei ollut kerrotun vuoksi käsitelty julkisuuslaissa edellytetyllä joutuisuudella.

Helsingin kaupunki ei ollut vastannut kantelijan 13.5. ja 29.5.2024 lähettämiin tiedusteluihin, vaikka niihin olisi hallintolain mukaan tullut vastata. Kaupunki ei ole vielä 1.11.2024 päivättyssä selvityksessäänkään ilmoittanut vastanneensa kantelijalle vaan päinvastoin todennut jättäneensä tiedusteluihin vastaamatta.

Kiinnitän kerrotun vuoksi Helsingin kaupungin huomiota tietopyyntöjen käsittelemiseen julkisuuslaissa edellytetyllä joutuisuudella ja hallintolaissa säädettyyn velvollisuuteen vastata sille tehtyihin tiedusteluihin.

Asiassa ei muutoin ole tullut ilmi Helsingin kaupungin menettelyssä mitään sellaista, mikä antaisi aiheutta toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Elina Nyholm